

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

**Grūtībās nonākušā uzņēmuma (GNU) nosacījumi un MVK
statusa noteikšana atbalsta 2.2.3.3.pasākuma «Pasākumi
bioloģiskās daudzveidības veicināšanai un saglabāšanai»
ceturtā kārtā**

CFLA Valsts atbalsta nodaļas vadošā eksperte

Ilze Akmentiņa

Ilze.Akmentina@cfla.gov.lv

23.04.2025.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
strukturālfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Normatīvais regulējums

Par mazā un vidējā komersanta (MVK) kategorijas pārbaudi:

Komisijas regula (ES) Nr. 651/2014 (2014. gada 17. jūnijs), ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu **I pielikums**.

Vadlīnijas:

- Eiropas Komisijas izstrādātā [Lietotāja rokasgrāmata par MVU definīcijas piemērošanu](#).
- Centrālās finanšu un līgumu aģentūras sagatavotais [Informatīva rakstura materiāls par mikro, mazā un vidējā uzņēmuma, viena vienota uzņēmuma un grūtībās nonākušā uzņēmuma statusa noteikšanu un tā pielikums](#) (satur aktīvās saites, kur pieejamas informatīvajā materiālā lietotās atsauces uz e-State Aid Wiki sistēmu) (atjaunots 05.2022.) kas sniedz ieskatu, kā nosakāms mikro, mazā un vidējā uzņēmuma (MVK) statuss.

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Kā tiek vērtēta atbalsta pretendenta atbilstība noteiktam MVK statusam:

1.solis. Nosakot MVK statusu pārbauda kādam
uzņēmumu tipam tas atbilst:

- Autonoms uzņēmums;
- Partneruzņēmums;
- Saistītais uzņēmums.

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Autonoms uzņēmums:

Attiecīgais uzņēmums ir autonoms uzņēmums jebkurā no turpmāk minētajiem trim gadījumiem (gadījums A, B vai C):

A) attiecīgajam uzņēmumam nav dalības citos uzņēmumos un nevienam citam uzņēmumam nav dalības attiecīgajā uzņēmumā.

B) attiecīgajam uzņēmumam pieder mazāk nekā 25 % kapitāla daļas vienā vai vairākos uzņēmumos un/vai citam vai citiem uzņēmumiem nav 25 % vai lielākas līdzdalības attiecīgā uzņēmuma kapitālā.

Ja attiecīgajā uzņēmumā ir vairāki ieguldītāji un katram ir mazāk nekā 25 % līdzdalība uzņēmumā, attiecīgais uzņēmums ir autonoms uzņēmums ar nosacījumu, ka tie nav saistīti savā starpā.

C) Uzņēmums ir autonoms, ja visu turpmāk norādīto ieguldītāju grupu (ieguldītāju grupas **a**, **b**, **c** un **d**) līdzdalība attiecīgajā uzņēmumā summāri nepārsniedz 50 %, kā arī šie ieguldītāji atsevišķi vai kopā nav saistīti ar attiecīgo uzņēmumu:

a. publiskas ieguldījumu sabiedrības, riska kapitāla sabiedrības, privātpersonas vai to grupas, kas regulāri veic riska kapitālieguldījumus;

b. akadēmiskās augstskolas vai bezpeļņas zinātniskās pētniecības centri;

c. institucionālie ieguldītāji, tostarp reģionālās attīstības fondi;

d. autonomas pašvaldības, kuru gada budžets ir mazāks par 10 miljoniem EUR un iedzīvotāju skaits mazāks par 5 000.

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Partneruzņēmums:

Attiecīgajam uzņēmumam ir partneruzņēmums, ja:

- attiecīgā uzņēmuma līdzdalība vai balsstiesības citā uzņēmumā ir 25 % vai vairāk, bet nepārsniedz 49.99 %, vai
- citam uzņēmumam attiecīgajā uzņēmumā ir līdzdalība vai balsstiesības, kas vienādas vai lielākas par 25 %, bet nepārsniedz 49.99 %.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Saistīts uzņēmums:

Saistīts uzņēmums ir tāds uzņēmums, kuru starpā pastāv kādas no šeit norādītajām attiecībām:

Ja attiecīgā uzņēmuma līdzdalība vai balsstiesības citā uzņēmumā ir sākot no 50 %, vai arī citam uzņēmumam attiecīgajā uzņēmumā ir līdzdalība vai balsstiesības sākot no 50 %.

jeb:

- a) uzņēmumam ir akcionāru vai dalībnieku balsstiesību vairākums citā uzņēmumā;
- b) uzņēmumam ir tiesības iecelt vai atlaist pārvaldes, vadības vai uzraudzības struktūras dalībnieku vairākumu citā uzņēmumā;
- c) uzņēmumam ir tiesības īstenot noteicošu ietekmi pār citu uzņēmumu saskaņā ar līgumu, kas noslēgts ar šo uzņēmumu, vai saskaņā ar tā dibināšanas līguma klauzulu vai statūtiem;
- d) uzņēmums, kas ir cita uzņēmuma akcionārs vai dalībnieks, vienpersoniski kontrolē akcionāru vai dalībnieku vairākuma balsstiesības minētajā uzņēmumā saskaņā ar vienošanos, kas panākta ar pārējiem uzņēmuma akcionāriem vai dalībniekiem.

Mazākuma daļas gadījumā, ja ir vienpersoniska kontrole, jeb ir piešķirtas īpašas tiesības, kas ļauj realizēt noteicamo ietekmi.

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Saistīts uzņēmums:

Uzņēmumi ir saistīti arī tad, ja uzņēmumiem pastāv attiecības:

- 1) ar viena vai vairāku citu uzņēmumu starpniecību;
- 2) ar parastas fizisku personu grupas starpniecību, ja tie pilnībā vai daļēji darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakus tirgos;
- 3) ja gan A, gan arī B uzņēmumam ir 50% dalība uzņēmumā C un ja ne A ne B uzņēmums nevar vienpersoniski pieņemt lēmumus uzņēmumā C, tad gan A, gan B uzņēmums ir saistīti ar uzņēmumu C;
- 4) ja fiziskai personai ir noteicoša ietekme uzņēmumā A, B un C un tā valsts atbalsta izpratnē ir saimnieciskās darbības veicējs (vērtējams kā uzņēmums), tad tie visi ir saistīti uzņēmumi, neatkarīgi no tā vai šie uzņēmumi darbojas tajā pašā konkrētajā tirgū vai blakus tirgos.

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Nosakot MVU statusu:

➤ iegūst informāciju par darbinieku skaitu, gada apgrozījumu un gada kopsavilkuma bilanci.

Jāņem vērā, ka nosakot uzņēmuma lielumu:

- ✓ saistītajiem uzņēmumiem darbinieku skaitu, gada apgrozījumu un gada kopsavilkuma bilances datus piemēro 100% apmērā;
 - ✓ partneruzņēmumu dati par šiem rādītājiem ir jāpiemēro atbilstoši to dalības īpatsvaram;
 - ✓ partneruzņēmuma saistītā uzņēmuma dati ir jāpiemēro atbilstoši partneruzņēmuma dalības īpatsvaram (! tikai pirmā līmeņa partneruzņēmumiem);
 - Partneruzņēmuma partneruzņēmumu dati netiek ņemti vērā.
- **Valsts institūciju gadījums (3.panta 4.punkts)**
Uzņēmums nav MVK, ja 25% vai vairāk procentus no tā kapitāla vai balsstiesībām tieši vai netieši, kopā vai atsevišķi kontrolē viena vai vairākas valsts struktūras.

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

"Klupšanas akmeņi" dokumentācijas sagatavošanā

➤ **MVK deklarācija:**

- vienmēr aktuāli dati par grupas uzņēmumiem pirms VA piešķiršanas;
- sniegt finanšu rādītājus par vienu un to pašu gadu;
- arī lielajiem komersantiem;
- atbildība uzņēmumam par savas grupas deklarēšanu.

➤ **AS - aktuālie akcionāru saraksti**

➤ **Saistīto uzņēmumu finanšu datu iesniegšana - "ejam līdz galam"**

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Grūtībās nonākušā uzņēmuma pārbaude

Normatīvais regulējums

Prasība GNU pārbaudei noteikta atbalsta programmas MK noteikumu 49.4 punktā – atbalsta pretendents nevar pretendēt uz atbalstu, ja ir GNU

GNU pārbaude nepieciešama, jo tiek piešķirts finansējums saskaņā ar Komisijas regulas 651/2014 45.pantu

GNU pazīmes definētas Komisijas regulas 651/2014 2.panta 18.punktā

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Grūtībās nonākušā uzņēmuma pazīmju izvērtēšana – Komisijas reg. 651/2014 2.panta 18.punkts

“grūtībās nonācis uzņēmums” ir uzņēmums, attiecībā uz kuru pastāv vismaz viena no šādām situācijām:

- uzkrāto zaudējumu dēļ ir zudusi vairāk nekā puse no tās parakstītā kapitāla;
- uzņēmumam tiek piemērota kolektīva maksātnespējas procedūra, vai tas atbilst savas valsts tiesību aktos noteiktiem kritērijiem, lai tam pēc kreditoru pieprasījuma piemērotu kolektīvu maksātnespējas procedūru;
- uzņēmums ir saņēmis glābšanas atbalstu un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;
- attiecībā uz uzņēmumiem, **kas nav MVU**, pēdējos 2 gadus:
 - uzņēmuma parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5; un
 - uzņēmuma procentu seguma attiecība, kas rēķināta pēc *EBITDA*, ir bijusi mazāka par 1,0

! Detalizēta informācija par GNU noteikšanu pieejama - <https://www.cfla.gov.lv/lv/mvk-gnu-un-vvu>

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Svarīgi! GNU pazīmes vērtē **individuāli** pašam uzņēmumam (sadarbības partnerim) un tā saistīto uzņēmumu **grupai**.

Iespējami 2 varianti:

Uzņēmumam vairākums kapitāldaļu pieder pašvaldībai:

- tad saistīto uzņēmumu grupā ietilpst pati pašvaldība, kurai pārbauda, vai neatrodas stabilizācijas procesā un
- pārējie uzņēmumi, kuri pieder pašvaldībai, sākot ar 50% kapitāldaļu;
- ja pašam uzņēmumam ir meitas uzņēmumi, tad tie arī ietilpst saistīto uzņēmumu grupā

Uzņēmumam vairākums kapitāldaļu pieder citam uzņēmumam:

- saistīto uzņēmumu grupa veidojas tālāk caur šo SIA – tiek analizētas Komisijas regulas 651/2014 I pielikuma 3.panta 3.punkta saistīto uzņēmumu pazīmes;
- saistītie uzņēmumi veidojas arī caur fiziskām personām, ja tai pieder kapitāldaļas citos uzņēmumos, sākot ar 50%

Partneruzņēmumi netiek iekļauti GNU aprēķinā (no 25-49%)!

Uzņēmums ir «liels», ja tam sākot ar 25% daļību nodrošina publiska persona!

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

GNU vērtēšanas brīdis un izmantojamie dati

- GNU pazīmes tiks vērtētas uz projekta iesnieguma **iesniegšanas** brīdi un uz projekta iesnieguma **apstiprināšanas** brīdi
- Atbilstoši GNU kritērijam – GNU pazīmes tiks vērtētas, izmantojot finanšu datus **pēdējos apstiprinātajos gada pārskatos**, kas iesniegti, ievērojot gada pārskata likumā noteiktos termiņus

! Svarīgi, lai arī visiem saistītās grupas uzņēmumiem ir pieejami pēdējie apstiprinātie gada pārskati

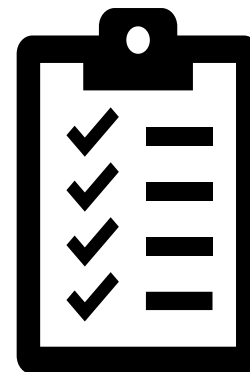
! Gadījumā, ja informācija nav publiski pieejama, tai jābūt pievienotai pie projekta iesnieguma

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Gadījumā, ja uzņēmumam pēc pēdējā GP ir GNU, bet 2024.gada laikā finanšu situācija ir uzlabojusies, tad

- jāiesniedz operatīvais starpperioda pārskats ne “vecāks” kā viens mēnesis uz projekta iesnieguma iesniegšanas dienu, kuru apstiprinājis zvērināts revidents un kurš tiek iesniegts kopā ar projekta iesniegumu;
- ja ir palielināts pamatkapitāls – jāiesniedz informācija par pamatkapitāla palielināšanu (parakstīts), kuru vērtē kompleksi kopā ar zvērināta revidenta apstiprinātu operatīvo starpperiodu pārskatu

*! Ja GNU pazīmes ir tikai kādam no grupas
uzņēmumiem, kas neietekmē kopējo grupas
rādītāju, tad operatīvais finanšu pārskats nav
jāgatavo*

Centrālā finanšu un
ligumu aģentūra

Kādās situācijās projekts tiks noraidīts (atbilstoši GNU kritērijam):

- projekta iesniedzējs vai tā saistīto uzņēmumu grupa (summējot datus) atbildīs kaut vienai no GNU pazīmēm;
- nav pieejama finanšu informācija par pēdējo apstiprināto gada pārskatu (par 2023.gadu) atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Šis nosacījums attiecas ne tikai uz pašu atbalsta pretendentu, bet arī uz visiem tā saistītajiem uzņēmumiem (arī ārvalstu uzņēmumiem);
- nav pievienots operatīvais finanšu pārskats (ja attiecināms)

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Paldies par uzmanību!

Jautājumi

NATIONAL
DEVELOPMENT
PLAN 2020

EUROPEAN UNION

European Union
Structural Funds and
Cohesion Fund

INVESTING IN YOUR FUTURE

